

Az Országos Környezetvédelmi Tanács ajánlásai Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2014-2020-as fejlesztési időszakra tervezetéhez

Az Országos Környezetvédelmi Tanács 2013. szeptember 12-i ülésén a Nemzetgazdasági Minisztérium előterjesztése alapján megtárgyalta a Partnerségi Megállapodás társadalmi vitára bocsátott tervezetét.

A Tanács **üdvözli, hogy kellő időben elkészült az európai uniós források 2014-2020 közötti felhasználásának keretdokumentuma** és a Kormány megkezdte a dokumentum társadalmi egyeztetését, illetve az egyeztetéseket az Európai Bizottsággal.

A Tanács **alapvető fontosságúnak tartja**, hogy az Unió és hazánk számos direktívában, törvényekben és környezetvédelmi programokban kifejezett és rögzített környezeti prioritásai szerint **a környezet védelme megfelelő hangsúlyt kapjon minden programban** és projektben, horizontálisan integrálva a környezeti problémák megelőzésének szempontját az ágazati szakpolitikák és stratégiák intézkedéseibe. Emellett szükséges, hogy a környezeti célokat közvetlenül támogató intézkedésekre megfelelő forrásokat fordítson a kormányzat. Elégtelennek tartja a Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Programra tervezett forrás allokációt, tekintettel az európai uniós kötelezettségeinkre, illetve a környezeti elemek és természeti erőforrások védelmének szükségességére.

A Tanács **javasolja, hogy a Kormány növelje a Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Program forrásait**. Ezzel nem sérülne az a döntés, amely szerint a Partnerségi Megállapodás keretei 60%-át gazdaságfejlesztésre kell fordítani, mert a KEHOP-hoz tartozó energiahatékonysági prioritás is ennek tekinthető, tekintettel arra, hogy az energiahatékonysági beruházások a gazdaságélénkítés egyik leghatékonyabb és leginkább környezetbarát formái.

A Tanács részletes hozzászólásai a dokumentum fejezeteihez a következők:

Átfogó célok

A környezeti terhek számbavétele hiányzik, csökkentésük nem cél

Az átfogó helyzetkép egyoldalú, csak a gazdasági folyamatok elemzésére terjed ki, a környezeti és társadalmi folyamatok elemzése hiányzik. Az Unió polgárainak fogyasztási szokásai, tágabban: életmódján- és színvonalán 2,5 bolygó volna szükséges az emberiség számára, a környezeti erőforrások terhelését tehát – nyilvánvalóan - csökkenteni szükséges.

A fenntartható növekedés helyett a fenntartható fejlődést kell célul kitűzni

A gazdasági növekedést a környezeti erőforrások igénybevétele, az ökológiai terhelés csökkentése mellett lehetséges csak célként tételni és megvalósítani. Ez megvalósítható a fajlagos környezetterhelések csökkentésével, amely nélkül a gazdaság növekedésének érdeke a környezetet és a társadalmat is fokozódó mértékben fogja veszélyeztetni. Javasoljuk tehát, hogy a terv célja a fenntartható fejlődés legyen és ne a fenntartható gazdasági növekedés.

Országos Környezetvédelmi Tanács

Fő nemzeti fejlesztési prioritás 1. – Gazdaságfejlesztés

A helyi gazdaság megerősítése nagyobb szerepet kapjon a gazdaságfejlesztésben

A tervben két gazdaságpolitikai megközelítés verseng. Az egyik a KKV szektort a multinacionális, export orientált szektorral jobban összeköti, a KKV-k beszállítónak válásával. Emellett a külföldi tőke további vonzását segítené. A másik megközelítés a helyi gazdaság fejlesztésében, a gazdasági, élelmiszer- és energia-önrendelkezés megerősítésében, a KKV-k közötti kapcsolatok megerősítésében látja a megoldást. Javasoljuk, hogy a helyi gazdaság fejlesztése nagyobb arányban szerepeljen a tervben.

A K+F+I beavatkozásoknak törekedniük kell az anyag- és energiatakarékos technológiák fejlesztésére

Tekintettel a már említett körülményekre : túlléptük az ökológiai eltartó képességet, a technológiai innovációknak feltétele kell legyen, hogy ne fokozódjék tovább a környezeti terhelés. Legyen tehát feltétele minden K+F+I támogatásnak az anyag- és energiatakarékosság, azaz a fajlagos környezethasználat csökkentése.

Fő nemzeti fejlesztési prioritás 2. – Foglalkoztatás

Alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra áttérés lehetőségei foglalkoztatási szempontból

A jelenlegi EU szabályozás szerint ESZA források fordíthatóak a klímaváltozás megelőzése érdekében tett foglalkoztatási célokra. Javasoljuk átgondolni ezeket a foglalkoztatási lehetőségeket.

Fő nemzeti fejlesztési prioritás 3. – Energia- és erőforrás-hatékonyság

Energiahatékonyság támogatásának növelése

Üdvözöljük az energiahatékonysági beruházások, köztük a lakossági beruházások megjelenését a tervben. Mivel ennek a környezeti és energiabiztonsági célok mellett jelentős gazdaságfejlesztési hatásai is vannak, javasoljuk, hogy Magyarország minél nagyobb összegeket fordítson erre.

Biomassza felhasználás csak szigorú feltételekkel

A biomassza túlzott mértékű felhasználásával az ökológiai szolgáltatásainkat veszélyeztetjük, közte végső soron a hosszú távú élelmiszertermelési lehetőségeinket. Ezért csak szigorú mennyiségi és minőségi kritériumok mellett szabad a biomasszát energetikai célokra felhasználni (lásd még az OKT állásfoglalását a témában, melyet szintén megküldünk).

Földhasználati váltás, az ökoszisztéma szolgáltatások javítása, biodiverzitás-védelem

Meg kell teremteni az ökológiai hálózatok folytonosságát, kapcsolódva az Unió zöld infrastruktúra terveihez. A biodiverzitás-védelemmel kapcsolatos szemléletformálásnak is meg kell jelennie a tervben. Szükséges a természeti és a mezőgazdasági területek éghajlatváltozáshoz történő adaptációjának segítése.

OKT Titkárság: 1055 Budapest, Kossuth tér 11.

Postacím: 1860 Bp.

Telefon: 1 – 79 51 063; 1 – 79 53 699. Fax: 1 – 79 50 429

E-mail: okttitk@vm.gov.hu

www.oktt.hu

Országos Környezetvédelmi Tanács

Fenntartható fogyasztás, környezeti tudatosság

Folytatni szükséges a szemléletformáló programokat, amelyek rámutatnak a jelenlegi nem fenntartható termelési és fogyasztási szerkezet okaira és felkeltik az új paradigmák iránt a lakosság érdeklődését.

A Víz Keretirányelv végrehajtására nagyobb forrásokat szükséges allokálni

Az EU Víz Keretirányelvének végrehajtása egyszerre európai uniós kötelezettsége egyúttal alapvető és komplex környezetvédelmi,- sőt fejlesztési programja hazánknak is. Lényeges, hogy a KEHOP elegendő forrást fordítson a VKI végrehajtására.

Fő nemzeti fejlesztési prioritás 4. – A társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások fejlesztése, a Jó Állam

A társadalmi részvétel fejlesztése

A Jó Állam csak akkor működik, ha a társadalom, az állampolgárok aktívan vesznek részt a közéletben. Ezért a közigazgatás korszerűsítése mellett lényeges az aktív állampolgári részvétel, a civil érdekérvényesítés támogatása.

Környezeti és klímatudatossági nevelés

A fenntarthatóság és a klímaváltozás elleni küzdelem szempontjait integrálni kell az oktatásfejlesztési tervekbe, összhangban az új ESZA szabályokkal. A környezeti nevelési, klímavédelmi szemlélet formálására pályázati programokat javasolunk indítani az oktatásban.

Fő nemzeti fejlesztési prioritás 5. – Helyi és térségi fejlesztések

Fenntartható városfejlesztés

Támogatjuk a fenntartható és integrált városfejlesztési terveket, különösen, ha a zöldfelületek fejlesztését, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást és a mitigációt is szem előtt tartják.

1.5. fejezethez – Partnerség és horizontális elvek

A környezeti horizontális elveket nem általános vállalásokként, hanem program specifikus szakmai feltételekként kell érvényesíteni

Támogatjuk a környezeti szempontok specifikus megjelenítését az egyes pályázati konstrukciókban, hogy azok hatásaként a projektek és programok negatív környezeti hatása csökkenjen, a pozitív környezeti hatás növekedjék.

Partnerség a tervezés és végrehajtás minden szintjén

A fejlesztési programok tervezése és végrehajtása során biztosítani kell társadalmi szereplők részvételét. A partnerség nem korlátozódhat a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsra, a különböző partnerségi csoportok önszerveződése alapján kell és lehet kiválasztani a fő partnereket, akikkel és amely módon megvalósítható a néhány európai országban már alkalmazott „együtt tervezés”. A Tervezők, döntéshozók, valamint az érintett stake holder csoportok együttműködése a kezdetektől, tehát a célok kitűzésétől a lehetséges megoldási alternatívák kidolgozásáig.

OKT Titkárság: 1055 Budapest, Kossuth tér 11.

Postacím: 1860 Bp.

Telefon: 1 – 79 51 063; 1 – 79 53 699. Fax: 1 – 79 50 429

E-mail: okttitk@vm.gov.hu

www.oktt.hu

Országos Környezetvédelmi Tanács

A horizontális partnerek kapacitásfejlesztése

Az EU alapok hatékony felhasználásához szükséges a partnerség, különös tekintettel a horizontális célok elérésére. A készülő European Code of Conduct on Partnership elő fogja írni, hogy a technikai segítségnyújtásból támogatni kell a partnerek kapacitásfejlesztését, beleértve a képzéseket, a részvétel költségeit és a partnerek koordinációs és hálózati struktúráit is. Különösen fontos a horizontális elveket képviselő szakmai,-tudományos és társadalmi szervezetek kapacitásainak építése.

2013. szeptember 21.